

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

8/1/13

دانشگاه تهران
دانشکده مدیریت

رئیس هیات مدیره امور علمی ایران
تست مرکز

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته مدیریت دولتی

(گرایش تشکیلات و روشها)

۱۳۸۱ / ۲ / ۳۰

موضوع:

بررسی ساختار سازمانی فدراسیون فوتبال و ارائه الگویی بهینه

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر میرزائی اهرنجانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر خبیری

استاد ناظر:

جناب آقای دکتر طالقانی

پژوهش و نگارش:

بابک داوری

سال تحصیلی ۱۳۷۹-۸۰

۴۱۵۵۸

این رساله در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۲/۳۰
بیت رسیدگی با درجه و نمره ۱۷ باین رهنم
تعمیر رسید

هر نفس نو می شود دنیا و ما

چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید.

به پاس تمام زحمتهای و فداکاریها،

با قلبی سرشار از خضوع

تقدیم به:

پدر و مادر عزیزم

و

روح بلند جهان پهلوان تختی

سپاس و تقدیر

« من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق »

سپاس خداوند متعال را که توفیق طی طریق در وادی علم و معرفت را به من ارزانی فرمود. وظیفه خویش می‌دانم از کوشش‌ها و رهنمودهای مشفقانه و بسیار ارزنده استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر حسن میرزایی اهرنجانی که با همت و صبری توصیف‌ناپذیر، بنده را در کلیه مراحل پژوهش و تدوین این رساله یاری نموده و مرا رهین منت خود قرار داده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری کرده و در رثای ایشان فقط بگویم:

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید هم مگر پیش نهاد لطف شما گامی چند همچنین از استاد محترم مشاور، جناب آقای دکتر محمد خبیری که با نظرات تکمیلی خود موجبات باروتر شدن این پژوهش را فراهم آوردند، صمیمانه سپاسگزارم. از راهنماییهای ارشادی استاد محترم ناظر جناب آقای طالقانی تقدیر و تشکر می‌نمایم. در خاتمه از زحمات کلیه اعضای محترم واحد تحصیلات تکمیلی و واحد تایپ کوی دانشگاه تهران که در طی دوره دفاعیه مساعدت و همکاری نموده‌اند تقدیر می‌نمایم.

بابک داوری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	فصل اول: طرح پژوهش
۴	مقدمه
۷	تعریف و بیان موضوع
۷	ضرورت انجام پژوهش
۸	اهداف کلی و اساسی از پژوهش
۸	مساله اصلی پژوهش
۸	فرضیه های پژوهش
۹	قلمرو پژوهش: (موضوعی، مکانی، زمانی)
۹	متغیرهای پژوهش: (مستقل و وابسته)
۹	محدودیت های پژوهش
۹	انگیزه و دلایل انتخاب موضوع
۱۰	تعریف واژه های کلیدی
۱۵	فصل دوم: مبانی نظری پژوهش
۱۶	مقدمه
۱۶	تعریف سازمان
۱۸	اهمیت سازمانها
۱۹	انواع سازمانها:
۲۲	مدل سه شاخگی (ساختار - رفتار - زمینه) دکتر میرزایی اهرنجانی
۲۴	ارکان سازمان:
۲۵	۱- اهداف
۲۵	۲- افراد سازمانی
۲۶	۳- تکنولوژی
۲۶	۴- محیط

۲۷	۵- ساختار اجتماعی یا ساختار سازمانی
۳۰	نمودار سازمانی
۳۲	طراحی سازمان یا سازماندهی
۳۳	ابعاد طرح سازمان
۳۴	الف - ابعاد ساختاری :
۳۴	۱- پیچیدگی
۳۵	الف- تفکیک عمودی
۳۵	معیارهای تفکیک عمودی
۳۶	ب - تفکیک افقی
۳۷	معیارهای تفکیک افقی
۳۸	ج - پراکندگی جغرافیایی
۳۸	۲- رسمیت
۴۰	الف : اهمیت رسمیت
۴۱	ب : روشها و فنون ایجاد رسمیت
۴۲	۳- تمرکز
۴۵	اهمیت و ره آورد تمرکز
۴۶	۴- تخصصی بودن کار و تقسیم کار
۴۶	۵- داشتن استاندارد
۴۶	۶- سلسله مراتب اختیارات
۴۶	۷- حرفه ای بودن
۴۷	۸- نسبتهای پرسنلی
۴۷	ب - ابعاد محتوایی :
۴۷	۱- اندازه یا بزرگی سازمان
۴۸	۲- تکنولوژی سازمان
۴۸	۳- اهداف و استراتژی سازمان
۵۰	۴- محیط

۵۲	فرهنگ
۵۳	انواع ساختارهای سازمانی :
۵۴	۱- ساختارهای نظری (مکانیکی و ارگانیکی)
۵۵	۲- ساختارهای عملی
۵۶	الف- انواع ساختارهای عملی براساس بخش‌های هفت‌گانه مینتزبرگ
۵۸	۱- ساختار ساده یا کارآفرین
۵۹	۲- بوروکراسی ماشینی یا دیوانسالاری مکانیکی
۶۱	۳- بوروکراسی حرفه‌ای
۶۲	۴- ساختار بخشی (شعبه‌ای)
۶۴	۵- ساختار متخصص سالاری یا ادھوکراسی
۶۶	۶- ساختار عقیدتی یا ساختار مبتنی بر فرهنگ
۶۸	اشکال مختلف سازمانهای عقیدتی
۶۹	۷- سازمانهای سیاسی
۷۰	مراحل ظهور اشکال مختلف سازمانهای سیاسی
۷۱	چرخه حیات سازمانهای سیاسی
۷۳	ساختار جامع
۷۴	انواع ساختارهای عملی براساس هفت بخش اصلی سازمان
۷۴	ب- انواع ساختارهای عملی براساس گروه‌بندی فعالیت‌های سازمان
۷۵	۱- ساختار مبتنی بر نوع وظیفه
۷۷	۲- ساختار مبتنی بر نوع محصول
۷۹	۳- ساختار مبتنی بر منطقه جغرافیایی
۸۰	۴- ساختار پیوندی
۸۲	۵- ساختار ماتریسی (<i>Matrix structure</i>)
۸۳	شرایط مورد نیاز برای ساختار ماتریسی
۸۶	انواع ساختارهای عملی براساس فعالیت‌های سازمان
۸۷	۳- سازمانهای متناسب با عصر اطلاعات (ساختارهای نوین)

۸۷	۱- سازمان شبدری یا سه وجهی
۸۹	چالش هایی که سازمان شبدری با آن مواجه است:
۸۹	۲- سازمان یادگیرنده
۹۰	ویژگیهای سازمان یادگیرنده
۹۱	تفاوت سازمان یادگیرنده (TO) و یادگیری سازمانی (LO)
۹۲	۳- ساختار تیمی
۹۲	ویژگی های ساختار تیمی
۹۳	انواع تیم ها با توجه به اهداف آنها
۹۵	۴- سازمان سه آی یا هوشمند
۹۶	۵- سازمان مجازی
۹۷	ویژگیهای سازمان مجازی به عنوان یک مدل ایده‌ال
۹۸	انواع سازمانهای مجازی بر مبنای مراحل شکل‌گیر و تکوین آنها
۹۸	الف - سازمان پارندی یا مدولار
۹۹	ب - سازمان شبکه‌ای
۹۹	ج - سازمان بدون مرز
۱۰۱	ویژگیهای کلی سازمانهای مجازی
۱۰۲	جمع بندی و نتیجه گیری
۱۰۳	ویژگیهای مشترک سازمانهای نوین:
۱۰۴	منابع و مأخذ:
۱۱۱	فصل سوم: روش اجرای پژوهش و معرفی فدراسیون فوتبال
۱۱۲	روش اجرای پژوهش
۱۱۲	بیان مسأله
۱۱۲	بیان فرضیات
۱۱۳	متغیرهای پژوهش
۱۱۳	روشهای جمع آوری اطلاعات

۱۱۴	۱- مشاهده
۱۱۴	۲- مصاحبه
۱۱۴	۳- کتابخانه
۱۱۵	۴- جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه
۱۱۵	جامعه آماری
۱۱۶	نمونه آماری
۱۱۶	آزمونهای استفاده شده برای آزمون فرضیات
۱۱۷	۱- آزمون تفاوت معنی دار (عادل آذر، ۱۳۷۵)
۱۱۷	۲- آزمون ضریب همبستگی (r یا r ^۲)
۱۱۹	۳- آزمون ویلکاکسون :
۱۲۰	بخش دوم: قلمرو پژوهش (معرفی فدراسیون فوتبال)
۱۲۰	مقدمه
۱۲۱	سیر تاریخی تربیت بدنی در جهان
۱۲۳	تربیت بدنی در ایران و بررسی تشکیلات سازمان تربیت بدنی :
۱۲۶	تاریخ فوتبال جهان
۱۲۶	واژه شناسی فوتبال
۱۲۶	تاریخچه فوتبال در جهان
۱۲۸	پیشینه فوتبال در ایران
۱۲۹	نخستین تیم فوتبال
۱۲۹	اولین دوره مسابقات داخلی
۱۳۰	نخستین تماس ورزشی
۱۳۳	اساسنامه فدراسیونهای ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران
۱۳۳	فصل اول - تعریف و اهداف :
۱۳۴	فصل دوم - وظایف و ارکان فدراسیون
۱۳۷	آئین نامه هیئت‌های ورزشی
۱۳۷	ماده ۱: تعریف

۱۳۷	ماده ۲: وظایف
۱۳۹	شرح وظایف کمیته داوران
۱۴۰	شرح وظایف کمیته پزشکی
۱۴۰	شرح وظایف کمیته روابط بین الملل
۱۴۱	شرح وظایف کمیته اجرایی مسابقات
۱۴۲	شرح وظایف کمیته فنی
۱۴۳	شرح وظایف کمیته جوانان
۱۴۳	شرح وظایف کمیته انضباطی
۱۴۴	شرح وظایف کمیته نظارت
۱۴۵	شرح وظایف کمیته مالی

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها

۱۴۶	تکنیکهای آماری برای آزمون فرضیات
۱۴۸	۱- آزمون تفاوت دو میانگین
۱۵۰	۲- آزمون کای دو
۱۵۲	۳- آزمون ضریب همبستگی
۱۵۳	۴- ضریب تشخیص یا ضریب تعیین
۱۵۴	بیان فرضیات اهم و اخص
۱۵۵	بررسی ویژگی‌های جمعیتی پاسخ دهندگان
۱۵۵	الف - سن و جنس
۱۵۶	ب - میزان تحصیلات
۱۵۷	ج - سابقه خدمت
۱۵۸	بررسی توصیفی گزینه‌های پژوهش
۱۵۸	الف - پیچیدگی سازمانی
۱۵۹	ب - رسمیت
۱۵۹	ج - تمرکز

۱۶۰	د - سرعت تصمیمگیری
۱۶۰	هـ - جریان اطلاعات
۱۶۱	آزمون فرضیات
۱۶۱	تعیین سطح زیر منحنی
۱۶۲	تعیین آماره آزمون
۱۶۳	نتیجه

۱۷۲	فصل پنجم: خلاصه و یافته‌ها، پیشنهادات
۱۷۳	مقدمه
۱۷۳	بخش اول: خلاصه و یافته‌ها
۱۷۵	محدودیت‌های ساختاری
۱۷۶	بخش دوم: پیشنهادات
۱۷۷	الف - پیشنهادات کلی پژوهش
۱۷۷	ب - پیشنهادات کاربردی پژوهشی
۱۷۹	ج - پیشنهادات برای پژوهشها
۱۸۰	ضمائم

پرسشنامه

اساسنامه فدراسیونهای ورزشی آماتوری

آئین نامه هیئت‌های ورزشی استانها

معرفی رؤسای فدراسیون فوتبال از تأسیس تا سال ۱۳۸۰

پیشگفتار

با نام و یاد یگانه معشوق ازلی و ابدی که به یقین موهبت آگاهی بر حقیقت و داوری به حق را دادگاه درونی بنده خاکی اش به ودیعت نهاد و ترنم شیرین عدالت خواهی را در گوش جاننش زمزمه کرد. تا وی با چشم دل شکوه و زیبایی نظم و انضباط فراگسترده در ذره آفاق را به تماشا نشیند باشد که جلالت سرشته از سرمدی حق جوئی و عدالت خواهی در کام فطرت، تلخی و سنگینی کشیدن بار امانت الهی را در نظرش آسان نماید که:

سَنَزِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْاَفَاقِ وَ فِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ اَوْلَمْ يَكْفِ يَكْفِ بِرَبِّكَ اِنَّهُ عَلِيٌّ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ. (فُصِّلَتْ ۴۱/۹۵۳)

"بزودی نشانه‌های خود را در آفاق و در دل‌هایشان می‌نمایانیم تا برایشان روشن شود که خدا حق است، پس همین که خدایت بز همه چیز گواه است برایت کافی نیست".

سپاس خداوند منان را که توفیق عطا کرد تا مجموعه حاضر پایان پذیرد و در اختیار دانش پژوهان، مدیران و دانشجویان، ورزشکاران و ورزشدوستان قرار گیرد.

بی شک در گردآوری و نگارش آن نهایت دقت به عمل آمده تا مراد حاصل شود و مفید و موثر واقع شود، ولی به هر حال پژوهش حاضر نمی‌تواند خالی از عیب و نقص باشد.

مجموعه حاضر در پنج فصل و چندین بخش به همراه ضمائم ارائه شده است.

فصل اول مربوط به کلیات (طرح پژوهش) بوده که پیرامون فرایند انجام پژوهش علمی، شامل: مقدمه، اهمیت و ضرورت موضوع، اهداف کلی پژوهش، موضوع پژوهش، فرضیه‌های پژوهش، روش پژوهش، قلمرو پژوهش، محدودیت‌های پژوهش و واژه‌گان کلیدی می‌باشد.

فصل دوم مشتمل بر - ادبیات نظری پژوهش است که به تفصیل شرح داده شده است.

فصل سوم، شامل دو بخش که در بخش اول به معرفی فدراسیون فوتبال پرداخته و در بخش دوم روش پژوهش معرفی شده است.

در فصل چهارم تحلیل و تبیین داده‌ها و یافته‌های پژوهش که شامل دو بخش تحلیل داده‌ها و یافته‌های پژوهش می‌باشد.

و بالاخره در فصل پنجم، با توجه به فرضیات رد یا تأیید شده، نتایج و پیشنهادات لازم و

مربوطه ارائه گردیده است و در نهایت در بخش ضمیمه، اطلاعاتی همچون پرسشنامه، کارهای آماری پژوهش اساسنامه فدراسیون های ورزشی و جدول فهرست روسای فدراسیون فوتبال از تأسیس تا سال ۱۳۸۰ ارائه گردیده است.

پژوهشگر خرسند است که این پژوهش، بتواند برای مدیران و مسئولین محترم فدراسیون، ورزشکاران و ورزشدوستان، پژوهشگران و دانشجویان و کلیه کسانی که به نحوی در زمینه مدیریت ورزشی اشتغال دارند یاری رساند.

خدا یا چنان کن که پایان کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

بابک داوری

فصل اول:

طرح پژوهش